

Sprawozdanie z realizacji:

**„Planu Gospodarki Odpadami
dla Gminy Twardogóra”**

**okres sprawozdawczy
01.01.2007 r. – 31.12.2008 r.**

Spis treści

1. Wprowadzenie	3
1.1. Cel sprawozdania.....	3
1.2. Podstawa prawna przygotowania sprawozdania	3
1.3. Uchwała Rady Miejskiej w sprawie przyjęcia Planu Gospodarki Odpadami	3
1.4. Organy, którym sprawozdanie zostanie przedłożone	4
2. Charakterystyka Gminy Twardogóra.....	4
3. Założenia przyjęte do realizacji zgodnie z Gminnym Planem Gospodarki Odpadami	5
4. Opis stanu aktualnego w gospodarce odpadami w gminie Twardogóra	5
4.1. Podmiot uprawniony do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów	5
4.2. Instalacje do zbierania i odzysku odpadów	6
4.3. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów	6
4.4. Zbiórka, odzysk i unieszkodliwianie poszczególnych rodzajów odpadów	7
5. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	13
6. Edukacja ekologiczna	14
7. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra	15
8. Realizacja zadań ujętych w Planie Gospodarki Odpadami w latach 2007 – 2008	16

Spis tabel

Tabela 1. Liczba podpisanych nowych umów na odbiór odpadów komunalnych.....	8
Tabela 2. Ilość zebranych odpadów komunalnych	8
Tabela 3. Ilość selektywnie zebranych odpadów	10
Tabela 4. Ilość odpadów wielkogabarytowych.....	11
Tabela 5. Ilość zebranych odpadów niebezpiecznych.....	12
Tabela 6. Zestawienie miejsc likwidacji dzikich wysypisk odpadów	13
Tabela 7. Zestawienie zrealizowanych zadań zawartych w GPGO	16

Niniejsze sprawozdanie przygotował: Krzysztof Górecki

1. Wprowadzenie.

1.1. Cel przygotowania sprawozdania

Przedmiotem sprawozdania z realizacji Gminnego Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Twardogóra jest ocena realizacji postawionych w planie gminnym celów szczegółowych, jakościowych i ilościowych dotyczących zagadnień organizacyjnych jak i technicznych odniesionych do wymaganych stopni przetwarzania odpadów, odzysku, unieszkodliwiania oraz planowania obiektów czy też prowadzenia edukacji ekologicznej. W sprawozdaniu zawarte są informacje dotyczące założeń podstawowych oraz podsumowanie i ocena wykonania poszczególnych zadań. Gminny Plan Gospodarki Odpadami został odniesiony do Powiatowego Planu Gospodarki Odpadami oraz Wojewódzkiego Planu Gospodarki Odpadami. Niniejsze sprawozdanie jest drugim w kolejności i obejmuje okres od dnia 01 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 roku. Pierwsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od dnia uchwalenia Planu Gospodarki Odpadami dla Gminy Twardogóra (24.11.2004 r.) do dnia 31 grudnia 2006 r.

1.2. Sprawozdania z realizacji planów gospodarki odpadami - stan prawny

Podstawa prawną sporządzenia sprawozdania jest art. 14 ust. 12 b pkt. 4) oraz art. 15 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251, z póź. zmianami). Uszczegółowienie tych zapisów zostało zawarte w § 4 i § 6 pkt. 2 i 4 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 kwietnia 2003 r. w sprawie sporządzania planów gospodarki odpadami (Dz. U. z 2003 r. Nr 66, poz. 620, z póź. zmianami).

Obowiązek składania co dwa lata radzie gminy sprawozdań z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami został nałożony na organ wykonawczy gminy w art. 14 ust. 13 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tj. z 2007 r. Dz. U. Nr 39, poz. 251, z póź. zmianami).

1.3. Data i Nr Uchwały Rady Gminy w sprawie przyjęcia gminnego planu gospodarki odpadami.

Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Twardogóra został przyjęty Uchwałą Rady Miejskiej w Twardogórze nr XXVI/175/04 z dnia 24 listopada 2004 r.

1.4. Organy, którym sprawozdanie zostanie przedłożone

Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami Burmistrz Miasta i Gminy Twardogóra przedkłada Radzie Miejskiej w Twardogórze i Zarządowi Powiatu Oleśnickiego. Sprawozdanie z realizacji gminnego planu gospodarki odpadami obejmuje okres od dnia 01 stycznia 2007 r. do dnia 31 grudnia 2008 r.

2. Charakterystyka gminy Twardogóra

Gmina Twardogóra położona jest we wschodniej części województwa dolnośląskiego i w północnej części powiatu oleśnickiego. Powierzchnia gminy to 16 799 ha, w tym miasto Twardogóra zajmuje 829 ha. Liczba sołectw 18, liczba miast 1. Liczba mieszkańców ok. 13 000 (w tym miasto ok. 6 900). Południowa i centralna część gminy leży na terenie Wzgórz Twardogórskich wchodzących w skład Wału Trzebnickiego. Największe wyniesienie tego mini regionu (Grzbietu Twardogórskiego) to wzgórze Zbójnik (272 m n.p.m. – nie leży już w obrębie gminy). Północna część gminy wchodzi w skład Kotliny Milickiej, charakteryzującej się dużą ilością stawów hodowlanych. Administracyjnie gmina Twardogóra graniczy od strony północno – wschodniej z gminą Sośnie (woj. wielkopolskie), na długości ok. 6,5 km, oraz z czterema gminami powiatu oleśnickiego:

- od wschodu z gminą Międzybórz (długość granicy ok. 10,0 km),
- od południowego – wschodu z gminą Syców (długość granicy ok. 4,4 km),
- od południa z gminą Oleśnica (długość granicy ok. 10,8 km),
- od południowego – zachodu z gminą Dobroszyce (długość granicy ok. 21,2 km),

a w północno - zachodniej części na odcinku o długości ok. 25,2 km z gminą Krośnice (powiat milicki). Gmina leży na uboczu głównych szlaków komunikacyjnych kraju. Istniejącą sieć 15 dróg powiatowych oraz dróg gminnych oparto o jedną drogę wojewódzką (nr 448) z Sycowa do Milicza. Teren gminy przecina również linia kolejowa o znaczeniu krajowym relacji Wrocław – Warszawa z odgałęzieniem lokalnym w Grabownie Wielkim w kierunku Poznania. Centralnie zlokalizowane miasto Twardogóra z siedzibą władz miasta i gminy jest głównym ośrodkiem gospodarczym, oświatowym i kulturowym. Tutaj także działa i ma swoje siedziby większość firm i zakładów produkcyjnych. Gminę tworzy 18 wsi sołeckich, 18 obrębów geodezyjnych oraz 33 przysiółki i kolonie.

3. Założenia przyjęte do realizacji zgodnie z Gminnym Planem Gospodarki Odpadami

Plan Gospodarki Odpadami dla gminy Twardogóra został opracowany w 2004 roku. W dokumencie tym zostały założone do realizacji cele jakie powinny zostać zrealizowane i dzięki którym powinna nastąpić poprawa gospodarki odpadami, a tym samym poprawa środowiska naturalnego. Szczegółowy spis zadań przyjętych do realizacji zawiera oczywiście Plan Gospodarki Odpadami dla Gminy Twardogóra – dostępny na stronie internetowej www.twardogora.pl w zakładce **ekologiczna strona Twardogóry**. W niniejszym sprawozdaniu zostaną ogólnie przedstawione cztery najważniejsze metody poprawy stanu gospodarki odpadami:

- **Prawne** – dotyczące wykonywania i przestrzegania istniejącego prawa lokalnego i państwowego w tym również tworzenie nowego prawa lokalnego pozwalającego na realizację zadań własnych oraz niezbędnego do wywiązywania się z ustawowych obowiązków.
- **Administracyjne** – rozumiane jako wykorzystywanie przez wszystkie organy ochrony środowiska dostępnych prawnych narzędzi do porządkowania spraw związanych gospodarką odpadami – ochrona środowiska.
- **Edukacyjne** - do których zalicza się: upowszechnianie wiedzy i informacji pomagających łatwiej zrozumieć zmiany gospodarcze i konieczność ich wprowadzania. Promowanie działań i zachowań eliminujących negatywny wpływ człowieka na środowisko naturalne.
- **Inwestycyjne** - obejmujących planowanie i realizowanie wszelkich działań mających za zadanie poprawę stanu środowiska naturalnego.

4. Opis stanu aktualnego w gospodarce odpadami w gminie Twardogóra.

4.1. Podmiot uprawniony do zbierania, odzysku i unieszkodliwiania odpadów.

Na terenie gminy Twardogóra podmiotem zbierającym odpady, prowadzącym odzysk i unieszkodliwianie odpadów komunalnych jest Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze z siedzibą ul. Wrocławska 15, 56 – 416 Twardogóra. Podmiot ten prowadzi

przedmiotową działalność na terenie gm. Twardogóra jako gminna jednostka organizacyjna w oparciu o zapisy zawarte w statucie co powoduje, że nie jest wymagane zezwolenie na prowadzenie w/w działalności zgodnie z art. 7, ust. 5, ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (tj. z 2005 r. Dz. U. Nr 236, poz. 2008 z póź. zmianami).

4.2. Rozmieszczenie instalacji do zbierania i odzysku odpadów na terenie gminy Twardogóra.

Instalacjami do zbierania odpadów komunalnych zmieszanych są: kontenery KP-7, pojemniki SM-1100, SM-110, w które wyposażone są nieruchomości położone na terenie gm. Twardogóra, stanowiące własność lub będących we władaniu: osób fizycznych, osób prawnych, instytucji, spółdzielni, gminnych jednostek organizacyjnych lub wspólnot mieszkaniowych. Ponadto na terenie gminy Twardogóra w rejonie tak zwanej wysokiej zabudowy oraz przy szkołach przedszkolu, w specjalnie do tego celu wyznaczonych miejscach zostały rozmieszczone pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów o pojemności 1,5 m³, 1,1 m³ oraz 0,24 m³, w kolorach odpowiadających poszczególnym frakcjom zbieranych odpadów. W rejonie zabudowy jednorodzinnej w mieście Twardogóra oraz na terenach 18 sołectw selektywna zbiórka odpadów odbywa się za pomocą specjalnie do tego celu przeznaczonych workach, również odpowiadających kolorystyką poszczególnym frakcjom odpadów (metoda workowa).

4.3. Instalacje do odzysku i unieszkodliwiania odpadów na terenie gminy Twardogóra.

Miejscem odzysku oraz unieszkodliwiania odpadów komunalnych na terenie gm. Twardogóra jest składowisko odpadów innych niż niebezpiecznych i obojętnych w Grabownie Wielkim. Składowisko to zostało rozbudowane w 2006 r. i swą wielkością odpowiada potrzebom mieszkańców gm. Twardogóra. Przedmiotowe składowisko stanowi własność Gminy Twardogóra i administrowane jest przez ZGKiM w Twardogórze, ul. Wrocławska 15, 56 – 416 Twardogóra i spełnia wszelkie niezbędne wymogi pod względem formalno prawnym w zakresie ochrony środowiska. Na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim składają się następujące elementy:

- kwatera na odpady o powierzchni dna 9 121,73 m², powierzchnia wierzchołki 11 634,60 m², i pojemności geometrycznej 20 706 m³ (docelowo - 50 808 m³, wraz z drenażem odcieków i instalacją odgazowania,
- zbiorniki na odcieki,
- brodzik dezynfekcyjny,
- place i drogi wewnętrzne,
- elektroniczna waga samochodowa o nośności 60 ton,
- hala na surowce wtórne o powierzchni 480 m²,
- budynek socjalno – wagowy,
- ogrodzenie całego terenu,
- trzy studnie do monitoringu składu chemicznego wód podziemnych w rejonie składowiska (piezometry).

4.4. Zbiórka, odzysk i unieszkodliwianie poszczególnych rodzajów odpadów.

ODPADY KOMUNALNE

Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach /j.t. z 2005 r. Dz. U. Nr 236, poz. 2008 z póź. zmianami/ do zadań gminy należy stworzenie warunków do utrzymania czystości i porządku w tym do prawidłowej gospodarki odpadami. Gmina Twardogóra wywiązuje się bardzo dobrze ze swojego ustawowego obowiązku. Odpady komunalne zmieszane zgromadzone są na terenie posesji do odpowiedniego rodzaju pojemnika na odpady (w zależności od wielkości nieruchomości) a następnie są wywożone przez uprawniony podmiot na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim. Właściciele nieruchomości mają również swoje obowiązki wynikające z cytowanej wyżej ustawy. Do tych obowiązków należy wyposażenie nieruchomości w odpowiedni pojemnik na odpady komunalne i podpisanie umowy na ich wywóz z uprawnionym podmiotem. Jak wynika z analiz nie wszyscy mieszkańcy stosują się do tego obowiązku. W okresie sprawozdawczym ze strony Gminy Twardogóra nieustannie prowadzone ^{były} są działania zmierzające do tego aby wszyscy właściciele nieruchomości prowadzili gospodarkę odpadami komunalnymi

zgodną z obowiązującymi przepisami prawa na terenie gminy. W tym celu została przeprowadzona dokładna analiza wszystkich nieruchomości na terenie gminy pod kątem posiadania stosownej umowy. Jednocześnie prowadzony jest stały monitoring dotyczący wywiązywania się właścicieli nieruchomości z obowiązku przekazywania odpadów komunalnych powstałych na terenie nieruchomości w ilości i częstotliwości wynikającej z liczby osób zamieszkujących daną nieruchomość. W ramach prowadzonych działań wysłano rocznie setki pism – upomnień do osób, które nie wywiązywały się ze swoich obowiązków. Kilka osób zostało ukaranych mandatami karnymi z tytułu niewłaściwego postępowania z odpadami. Efektem tych prac jest liczba umów zawartych w okresie sprawozdawczym, którą przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 1.

Lp.	Przedział czasowy	Ilość podpisanych umów (szt.)
1.	01.01.2007 r. – 31.12.2007 r.	479
2.	01.01.2008 r. – 31.12.2008 r.	433

W następstwie podpisanych nowych umów oraz ciągłego monitoringu ilości przekazanych odpadów komunalnych przez właścicieli nieruchomości odnotowany został wzrost ilości odpadów komunalnych zebranych przez uprawniony podmiot i zdeponowanych na składowisku odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim. Ilość zebranych w okresie sprawozdawczym odpadów komunalnych przekazanych na składowisko przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 2.

Nazwa i kod odpadu	2007 r.		2008 r.	
	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania
Niesegregowane odpady komunalne (zmieszane) 20 03 01	2 377,00	D 5*	2 934,25	D 5*

D 5* - składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

SELEKTYWNA ZBIÓRKA ODPADÓW

Na terenie Gminy od 2001 roku prowadzona jest selektywna zbiórka odpadów. Na terenie gminy w wielu miejscach, w rejonie tak zwanej wysokiej zabudowy oraz przy szkołach i przedszkolu, w specjalnie do tego celu wyznaczonych miejscach zostały rozmieszczone pojemniki do selektywnej zbiórki odpadów o pojemności 1,5 m³, 1,1 m³. Ponadto mając na uwadze jak najlepszą dostępność mieszkańców budynków wielorodzinnych do pojemników na segregację, ustawiane są również w podwórkach zestawy (3 pojemniki) do selektywnej zbiórki odpadów o pojemności 0,24 m³, w kolorach odpowiadających poszczególnym frakcjom zbieranych odpadów. W zabudowie jednorodzinnej na terenie miasta oraz na terenie wsi z powodzeniem funkcjonuje system segregacji odpadów „u źródła”. Wszystkie gospodarstwa domowe, które zawarły umowy na wywóz odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zostały wyposażone w 5 rodzajów kolorowych worków przeznaczonych do selektywnej zbiórki:

- żółty na tworzywa sztuczne
- biały na szkło białe
- zielony na szkło kolorowe
- czerwony na metale
- niebieski na makulaturę

Odpady zbierane selektywnie do pojemników i worków odbierane są przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej. Zebrane surowce przechodzą kolejny etap selekcji, a następnie niektóre z nich (tworzywa sztuczne) są prasowane w przystosowanym do tego celu miejscu (hala na surowce wtórne) na terenie składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim. Proces selektywnej zbiórki odpadów na terenie gminy kończy się sprzedażą zebranych odpadów różnego rodzaju podmiotom do ponownego wykorzystania. Ilości zebranych odpadów w okresie sprawozdawczym przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 3.

Nazwa oraz kod odpadu	2007 r.		2008 r.	
	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu odzysku	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu odzysku
Papier i tektura 20 01 01	37,676	R 15*	27,088	R 15*
Szkło 20 01 02	86,847	R 15*	111,450	R 15*
Tworzywa sztuczne 20 01 39	18,646	R 15*	23,812	R 15*
Metale 20 01 40	8,429	R 15*	5,700	R 15*
Razem	151,598	-	168,050	-

R 15* - Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

ZBIÓRKA ODPADÓW WIELKOGABARYTOWYCH

Oprócz segregacji „u źródła” na terenie Gminy przeprowadzana jest zbiórka odpadów wielkogabarytowych. Zbiórka ta ma charakter cykliczny i odbywa się w trzecią środę każdego kwartału (teren miasta) oraz w ostatni czwartek każdego kwartału (teren wiejski). Zbiórka odpadów wielkogabarytowych obejmuje sprzęt RTV, AGD oraz meble prowadzona jest przez Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze z siedzibą ul. Wrocławska 15, 56 - 416 Twardogóra, na wcześniejsze zgłoszenie telefoniczne. Istnieje również możliwość osobistego przekazania zużytych odbiorników telewizyjnych, przywożąc do bazy ZGKiM w Twardogórze, przy ul. Wrocławskiej 15, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy zakładu. Ilości zebranych w okresie sprawozdawczym odpadów wielkogabarytowych przedstawia poniższa tabela (dotyczy starych mebli).

Tabela nr 4.

Nazwa i kod odpadu	2007 r.		2008 r.	
	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania i odzysku	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania i odzysku
Odpady wielkogabarytowe 20 03 07	6,100	D 5*, D 14*, D 15*	16,700	D 5*, D 14*, D 15*

D 5* – Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

R 14* – Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części.

R 15* – Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

ZBIÓRKA ODPADÓW NIEBEZPIECZNYCH

Stare odbiorniki radiowe i telewizyjne, monitory, drukarki, zużyte baterie, świetlówki oraz przeterminowane farby i lakiery syntetyczne osoby fizyczne mogą bezpłatnie przekazywać do Gminnego Punktu Gromadzenia Odpadów Problemowych utworzonego na bazie Zakładu Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej w Twardogórze, przy ul. Wrocławskiej 15, od poniedziałku do piątku w godzinach pracy zakładu. Ponadto szkoły podstawowe i przedszkole posiadają pojemniki do zbiórki baterii z odpowiednim zabezpieczeniem. **W 2008 r. w szkołach zebrano ok. 62 kg baterii** i przekazano uprawnionemu podmiotowi do odbioru tego typu odpadów. Ponadto z inicjatywy Gminy Twardogóra w ramach zbiórki odpadów niebezpiecznych mieszkańcy mogą przekazywać przeterminowane lekarstwa do aptek, gdzie są one gromadzone w specjalnym pojemniku i również przekazywane uprawnionemu podmiotowi. **W aptekach na terenie gminy Twardogóra zebrano przeterminowane lekarstwa w następujących ilościach : 2007 r. – 42,5 kg, 2008 r. – 40 kg** i przekazano uprawnionemu podmiotowi. Ilości zebranych w okresie sprawozdawczym elektroodpadów (sprzęt RTV, monitory, świetlówki, sprzęt AGD) przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 5.

Nazwa i kod odpadu	2007 r.		2008 r.	
	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania i odzysku	Masa (Mg)	Oznaczenie procesu unieszkodliwiania i odzysku
Elektroodpady (sprzęt RTV, monitory, świetlówki, sprzęt AGD) 16 02 13, 16 02 14, 16 02 16	-	D 5*, D 14*, D 15*	3,533	D 5*, D 14*, D 15*

D 5* – Składowanie na składowiskach odpadów niebezpiecznych lub na składowiskach odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

R 14* – Inne działania polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub części.

R 15* – Przetwarzanie odpadów, w celu ich przygotowania do odzysku, w tym do recyklingu.

ODPADY ZAWIERAJĄCE AZBEST

Gmina Twardogóra opracowała w 2008 r. „Plan usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Twardogóra” wraz ze szczegółową inwentaryzacją miejsc występowania wyrobów zawierających azbest. Jest to bardzo ważny dokument, w następstwie opracowania którego został zdefiniowany problem wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Twardogóra. Szacunkowa ilość wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Twardogóra wynosi około 587,69 Mg. Celem opracowania tego planu jest doprowadzenie do wyeliminowania z naszego otoczenia wyrobów zawierających azbest. Wyroby zawierające azbest są odpadem niebezpiecznym i powinny być składowane tylko na składowiskach odpadów azbestowych. Demontaż wyrobów zawierających azbest może prowadzić tylko podmiot posiadający stosowne uprawnienia wynikające z przepisów prawa. Na terenie gminy Twardogóra nie ma składowiska, na którym można deponować wyroby zawierające azbest. Obecnie najważniejszym elementem wynikającym z opracowania przedmiotowego planu jest szeroka akcja informacyjna mająca na celu w jak największym stopniu przybliżyć wszystkim mieszkańcom problematykę związaną z azbestem.

5. Likwidacja dzikich wysypisk odpadów.

Jednym z wielu elementów mających wpływ na poprawę środowiska naturalnego jest likwidacja dzikich wysypisk odpadów. W wyniku przeprowadzonej analizy na przestrzeni ostatnich dwóch lat usunięto z terenu gminy 35 dzikich wysypisk odpadów. Były to obiekty zlokalizowane głównie na gruntach stanowiących własność Gminy Twardogóra. W kilkunastu przypadkach udało się doprowadzić do sytuacji, w której właściciele nieruchomości uporządkowali swoją nieruchomość. Zestawienie miejsc i ilość zebranych odpadów przedstawia poniższa tabela.

Tabela nr 6.

Lp.	2007 r.		2008 r.	
	Lokalizacja	Objętość (m ³)	Lokalizacja	Objętość (m ³)
1.	Grabowno Małe	10	Twardogóra – ul. Stolarska	5
2.	Sosnówka	1	Twardogóra – ul. W. Polskiego	3
3.	Olszówka	4	Sosnówka	2,5
4.	Bukowinka	2	Chelstów	2,5
5.	Chelstów	1	Łazisko	1
6.	Łazisko	4	Łazisko	8
7.	Nowa Wieś Goszczańska	1	Moszyce	5
8.	Goszcz	1	Grabowno Wielkie	2
9.	Grabowno Małe	4	Grabowno Małe	16
10.	Twardogóra - ul. Długa	2	Olszówka	6
11.	Twardogóra – ul. W. Polskiego	0,5	Gola Mała	3
12.	Twardogóra – ogródki dział.	1,5	Grabowno Wielkie	2
13.	Goszcz	1,8	Twardogóra - ul. Długa	2
14.	Olszówka	2	Twardogóra – ul. W. Polskiego	4
15.	Twardogóra – ul. Rzemieślnicza	1,5	Goszcz	5
16.	Sądrożyce	14	-	-
17.	Moszyce	22	-	-
18.	Grabowno Wielkie	10	-	-
19.	Twardogóra – ul. Sosnowa	4	-	-
20.	Twardogóra – ul. Stolarska	3	-	-
Razem		90,3	-	67,0

6. Edukacja ekologiczna.

Edukacja ekologiczna jest jednym z podstawowych elementów związanych z prawidłową gospodarką odpadami. Bez sprawnej i systematycznej edukacji trudno oczekiwać poprawy środowiska naturalnego. W gminie Twardogóra edukacja ekologiczna wpisała się na stałe w kalendarz i corocznie organizowane są „Twardogórskie Dni Ziemi”. W imprezie tej biorą co roku udział uczniowie wszystkich szkół podstawowych oraz gimnazjum. Swoje miejsce w tych obchodach znajdują również najmłodszy mieszkańcy naszej gminy – przedszkolaki. Kolejną cykliczną imprezą związaną z edukacją ekologiczną jest udział w akcji „Sprzątanie Świata”, która cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem wśród placówek oświatowych (ok. 1400 uczestników) oraz pozostałych mieszkańców gminy. Na początku 2007 r. został przeprowadzony szeroki program praktycznej edukacji ekologicznej (rozpoczęty w 2006 r.). Okazją do tego było oddanie do użytku rozbudowanego składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim. Ta edukacja polegała na pokazaniu uczniom wszystkich twardogórskich szkół (klasy od 4 do 6) jak funkcjonuje składowisko, jakie elementy infrastruktury ono posiada. Ten czas na pewno nie został zmarnowany ponieważ wszyscy uczestnicy tych wyjazdów mogli przekonać się osobiście, że składowisko odpadów to nie „dołek w ziemi do którego sypie się śmieci”. Dodatkowo uczestnicy tych spotkań mogli zobaczyć co dzieje się z odpadami i to zarówno unieszkodliwianymi na kwaterze jak i tymi pochodzącymi z selektywnej zbiórki odpadów. Do działań związanych z edukacją ekologiczną można niewątpliwie zaliczyć wydanie w formie broszury regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra. Regulamin ten został rozdany większości mieszkańcom gminy Twardogóra. Rozdawany był przy okazji organizowania różnego rodzaju spotkań, w instytucjach i zakładach pracy, w Spółdzielni Mieszkaniowej, Zakładzie Gospodarki komunalnej i Mieszkaniowej oraz na terenach wiejskich za pośrednictwem sołtysów. W 2008 r. przy współpracy Fundacji „Zielona Akcja” zostało przeprowadzone szkolenie dotyczące prawidłowej segregacji odpadów oraz kompostowania odpadów organicznych. Szkolenie to było skierowane do seniorów twardogórskiej społeczności. Bardzo często edukacja ekologiczna w gminie prowadzona jest za pośrednictwem artykułów umieszczanych w cyklicznym wydawnictwie jakim jest „Twardogórski Informator Samorządowy”. Należy dodać, że corocznie mieszkańcom gminy rozdawane są również ekologiczne torby bawełniane wykonane na okoliczność organizacji Twardogórskich Dni Ziemi.

7. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra

Bardzo ważnym elementem dotyczącym egzekwowania od właścicieli nieruchomości wywiązywania się z obowiązku utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości jest „Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra”, który został przyjęty na mocy Uchwały Nr V/27/07 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 01 lutego 2007 r. Przez właścicieli nieruchomości rozumie się także współwłaścicieli (w tym również członków wspólnot mieszkaniowych), użytkowników wieczystych, oraz jednostki organizacyjne i osoby posiadające nieruchomości w zarządzie lub użytkowaniu, a także inne podmioty władające nieruchomościami. Regulamin ten jest aktem prawa miejscowego zgodnie z art. 4 ust. 1, ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. z 2005 r. Dz. U. Nr 236, poz. 2008 z póź. zm.) i obowiązuje od 21 kwietnia 2007 r.

Celem regulaminu jest ustalenie szczegółowych wymagań oraz warunków utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości znajdujących się w gminie Twardogóra i reguluje on między innymi następujące elementy:

1. Utrzymywanie czystości i porządku na nieruchomościach oraz terenach użytku publicznego.
2. Rodzaje i minimalne pojemności urządzeń przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych, segregowanych i gromadzenia nieczystości ciekłych na terenie nieruchomości.
3. Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego.
4. Inne wymagania wynikające z Gminnego Planu Gospodarki odpadami oraz ze stosownych przepisów prawa.
5. Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku.
6. Wymagania odnośnie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej.

8. Realizacja zadań ujętych w Gminnym Planie Gospodarki Odpadami w latach 2007-2008.

Większa część zadań priorytetowych określonych w gminnym Planie Gospodarki Odpadami została zrealizowana w poprzednim okresie sprawozdawczym obejmującym lata 2004 – 2006, pozostałe zostały wykonane w latach 2007 – 2008. Świadczy to o dużym zaangażowaniu Gminy w poprawę prawidłowego funkcjonowania systemu odbioru i zagospodarowania odpadów. Za jeden z ważniejszych elementów można uznać, że w okresie sprawozdawczym znacznie zwiększyła się liczba właścicieli nieruchomości, którzy zawarli umowy z podmiotem uprawnionym na odbiór odpadów komunalnych. Jest to proces bardzo trudny i nadal kontynuowany, który zostanie zakończony w momencie osiągnięcia 100 % mieszkańców posiadających umowy na wywóz odpadów. Niestety pozostaje problemem, aby każdy kto posiada umowę na wywóz odpadów rzeczywiście przekazywał odpady do składowania i ponosił z tego tytułu stosowne opłaty. W okresie sprawozdawczym rozpoczęto już działania kontrolne aby ten stan poprawić. Szczegółowy opis realizacji zadań w okresie objętym sprawozdaniem, za lata 2007 – 2008 został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela nr 7.

Lp.	Nazwa zadania	Rok realizacji	Opis podjętych działań
1.	Zakup kompaktora na składowisko odpadów	2008	W 2008 r. dokonano zakupu kompaktora na składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w Grabownie Wielkim
2.	Wprowadzenie zmienionego regulaminu utrzymania czystości i porządku	2007	Uchwała nr V/27/07 Rady Miejskiej w Twardogórze z dnia 01 lutego 2007 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra.
3	Plan usuwania wyrobów zawierających azbest	2008	W 2008 roku sporządzono „Plan usuwania wyrobów zawierających azbest na terenie miasta i gminy Twardogóra” wraz ze szczegółową inwentaryzacją miejsc występowania
4.	Likwidacja dzikich wysypisk odpadów	2007-2008	W latach 2007-2008 dokonano likwidacji 35 dzikich wysypisk odpadów

5.	Edukacja ekologiczna	2007-2008	Organizacja „Twardogórskich Dni Ziemi”, uczestnictwo w akcji „Sprzątanie Świata”, wydanie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Twardogóra, wizytacja uczniów szkół na składowisku odpadów, materiały informacyjne zamieszczone w Twardogórskim Informatorze Samorządowym
6.	Rozwój selektywnej zbiórki odpadów	2007- 2008	Zakup 9 sztuk pojemników o poj. 1,1 m ³ , 100 sztuk pojemników (na 3 frakcje) o poj. 40 l do placówek oświatowych, jednostek organizacyjnych oraz UMiG w Twardogórze, Co roku jest zakupywane kilka tysięcy worków przeznaczonych do selektywnej zbiórki odpadów